

HMRR Info

Broj 4, prosinac 2008.

Kontakt

Hrvatska mreža za ruralni razvoj

Lj. Posavskog 2/IV
HR-10000 Zagreb
Tel +385 1 4655 203
Fax +385 1 4655 200
E-mail: info@hmrr.hr
Website: www.hmrr.hr

Uređuje:

ODRAZ – Održivi razvoj zajednice u okviru projekta „Održiva budućnost ruralnih područja Hrvatske“ kojeg provodi u partnerstvu s Milieukontaktom International iz Amsterdama uz finansijsku podršku programa MATRA

Urednica:

Višnja Jelić Mück

Grafička urednica:

Ksenija Vidović Vorberger

Sretan Božić i Nova 2009.!

HMRR Info elektroničko je glasilo Hrvatske mreže za ruralni razvoj – HMRR, udruge i mreže udruga koje povezuje zajedničko nastojanje usmjereni na poboljšavanje uvjeta za cijeloviti razvoj i kvalitetan život u ruralnim područjima.

HMRR Info svaka tri mjeseca donosi novosti i najave, obavijesti o događajima i aktivnostima, projektima, ostvarenjima, publikacijama i natječajima u vezi s ruralnim razvojem u Hrvatskoj, prati pomake na području propisa i financiranja na domaćoj i europskoj sceni te predstavlja važnije dionike u procesu ruralnog razvoja.

U OVOM BROJU:

- **Iz HMRR-a: Najmlađi član - TINTL**
- **Projekti ruralnog razvoja: „Održiva budućnost ruralnih krajeva Hrvatske“**
- **Iz Ministarstva: Natječaji Programa razvitka seoskog prostora provedeni u 2008. godini**
- **Razno:**
 - Seminar InWEnta u Vinkovcima
 - Sastanak Savjetodavne skupine Europske komisije za ruralni razvoj
- **Predstavljamo: ELARD – Europska udruga za ruralni razvoj Leader**

Upoznajmo najmlađeg člana HMRR-a >

Ured za međunarodnu suradnju i ruralni razvoj općina Tovarnik, Nijemci, Tompojevci, Lovas i Grada Iloka - TINTL

U ljetu 2005. četiri srijemske općine - **Tovarnik, Nijemci, Tompojevci i Lovas**, u okviru Sporazuma o međuopćinskoj suradnji, osnovale su zajednički **Ured za međunarodnu suradnju** kako bi intenzivnjom i kvalitetnijom suradnjom s domaćim i međunarodnim organizacijama pružale doprinos društvenom i ekonomskom razvoju svojih zajednica. Nedavno im se pridružio i **Grad Ilok**.

Dostupnost bespovratnih sredstava iz domaćih i inozemnih fondova usmjerila je rad Ureda prema izradi projekata od zajedničkog interesa koji uz finansijski učinak utječe i na educiranje i osposobljavanje lokalnih kadrova za buduće korištenje europskih fondova namijenjenih restrukturiranju gospodarstva, izgradnji infrastrukture i poboljšavanju socijalne uključenosti. Ured je u kratkom vremenu postigao ugled i prepoznatljivost u široj regiji te postao važan sudionik razvojnih projekata na svom području i promotor njegovih razvojnih potencijala.

Sustavan i stručan rad te potpora socijalnim, infrastrukturnim i gospodarskim projektima na području TINTL-a rezultirali su brojnim projektima. Tijekom 2007. godine ugovoreni su projekti ukupne vrijednosti preko 5 milijuna kuna. U 2008. godini ukupna vrijednost prijavljenih projektnih prijedloga iznosila je preko 40 milijuna kuna. U Uredu i na projektima koje TINTL provodi trenutno je zaposleno 9 djelatnika.

Najznačajniji projekti vezani za tematiku razvoja ruralnih područja su:

- 1. Zajedničko glasilo TINTL (PSGO)** - projekt kojim se tijekom dvije godine financira izrada mjesečnog glasila koje se tiska u 3600 primjeraka i distribuira svakom kućanstvu. Ukupna vrijednost projekta je 711.780,00 kuna.
- 2. Program pomoći u kući (PSGO)** - provedbom 2 projekta proširuje se aktivnost Programa pomoći u kući MOBMS i na području svake jedinice lokalne samouprave zapošljavaju se dodatni djelatnici za rad sa stariм i nemoćним osobama tijekom poslijepodnevnih sati i danima vikenda. Programi su vrijedni 654.000,00 kuna (TINTL) i 318.420,00 kuna (Grad Ilok), a provode se tijekom dvije odnosno jedne godine.

3. Dječje igraonice TINTL (PSGO) - u četiri općine (Tovarnik, Nijemci, Tompojevc i Lovas), koje nemaju mogućnost pokretanja dječjih vrtića, organiziran je rad s djecom predškolske dobi. Program je vrijedan 607.380 kuna i provodi se tijekom jedne godine.

4. Wireless mreža TINTL - povezivanje institucija putem bežičnog interneta. Program je vrijedan 395.000,00 kuna i provodi se tijekom jedne godine.

5. E.R.S.P.A (PHARE CBC 2006) - izgradnja turističke infrastrukture i razvoj turističkih kapaciteta na području rijeke Spačve i Bosuta. Projekt se provodi tijekom 15 mjeseci i vrijedan je 200.000,00 €.

6. WINE-DEV (PHARE CBC 2006) - projekt razvoja vinogradarstva i vinarstva na području Srijema uz izradu strategije razvoja i tehničke dokumentacije vinarije. Projekt se provodi tijekom 14 mjeseci i vrijedan je 166.000,00 €.

Uspjeh međuopćinske suradnje ruralnih područja TINTL prepoznat je od strane Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja kao dobar temelj za formiranje LAG-a te je TINTL predložen za pilot-lokaciju u provedbi LEADER program.

Tomislav Panenić, voditelj ureda TINTL

Više o TINTL-u: www.tintl.hr

Projekti >

Održiva budućnost ruralnih područja Hrvatske

Partnerski projekt Milieukontakta International, ODRAZ-a, HMRR-a, SMART-a i PINS-a d.o.o.

Nakon ljetnog prekida nastavljeno je redovito sastajanje članova LAG-a Gorski kotar u različitim dijelovima područja. Glavni zadatak je priprema strateškog plana goranske mikroregije.

Odluke i akcije koje su obilježile ovu jesen su:

3. rujna 2008. u Skradu	Donesena je odluka o nazivu : LAG Gorski kotar
21. listopada 2008. u Rijeci	Najbolji natječajni rad učenika goranskih osnovnih škola odabran je za logo LAG-a
10. prosinca 2008. u Visokom, Županija varaždinska	Tročlano vodstvo LAG-a i lokalna koordinatorica projekta prenijeli su svoja iskustva i preporuke sudionicima skupa kojeg su organizirali ODRAZ i Općina Visoko sa svrhom poticanja suradnje i pokretanja razvojnog partnerstva susjednih lokalnih zajednica; sudjelovali su i predstavnici Ministarstva pojoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.
13. prosinca 2008. u Skradu	Nova web-stranica LAG-a promovirana je na " 4. gorskom sajmu ". Odsad pratite LAG Gorski kotar na www.lag-gorskikotar.info
17. prosinca 2008. u Mrkoplju	Na Osnivačkoj skupštini odlučeno je da će se LAG Gorski kotar registrirati kao udruga.

Projekti >

Osnivačka skupština LAG-a

U Mrkoplju, u kući „Škole mira“, održana je **17. prosinca 2008. godine** osnivačka skupština udruge „Lokalna akcijska grupa Gorski kotar“, skraćenog naziva „LAG Gorski kotar.“ Udrugu čini skupina od **25 članova** javnog, privatnog i neprofitnog sektora s područja svih goranskih jedinica lokalne samouprave.

Grupa je formirana na temelju primjene metodologije LEADER. Proizašla je iz projekta „**Održiva budućnost ruralnih područja Hrvatske**“ financiranog od strane Nizozemske vlade. Cilj LAG-a je izrada i provedba razvojnih projekata za područje Gorskog kotara na osnovi strateškog plana razvoja koji je upravo u izradi.

Kako bi LAG mogao aplicirati na regionalne, nacionalne i međunarodne fondove te na taj način osiguravati finansijska sredstva za ostvarenje svojih ciljeva, članovi su odlučili formirati LAG kao udrugu. Iz tog je razloga održana Osnivačka skupština na kojoj je usvojen Statut te formirana tijela udruge.

Za predsjednika udruge izabran je **Petar Mamula iz Vrbovskog**, za dopredsjednika **Siniša Lakota iz Čabra**, a za tajnicu **Ninu Vinski iz Vrbovskog**. Donesena je odluka o upisu u registar udruga te se Lagovci nadaju skoroj registraciji kako bi što prije krenuli u izradu prijedloga projekata i njihovo kandidiranje na razne fondove.

Pribavljeni sredstava osiguravat će realizaciju zajedničkih ciljeva što će biti još jedan kotačić u strategiji razvoja čitavog goranskog kraja.

Nina Vinski,
tajnica LAG-a Gorski kotar

Iz MPRRR-a >

Natječaji Programa razvitka seoskog prostora provedeni u 2008. godini

U okviru Programa razvitka seoskog prostora što ga provodi Uprava za ruralni razvoj, Upravna direkcija SAPARD/IPARD program, MPRRR, tijekom 2008. godine provedena su 22 natječaja, od kojih su dva još u obradi.

Iznos novčane potpore iznosio je 30% - 80% vrijednosti projekta (osim u slučaju plaća upravitelja zadruge što se može financirati u iznosu od 100%).

Ukupno su kroz **20 natječaja** odobrena **1538 zahtjeva** u ukupnom iznosu od **168,1 milijun kuna**, što iznosi oko **70%** prijavljenih zahtjeva.

Najveći interes pokazan je za natječaj iz mjere 6. „Program uređenja i opremanja objekata za preradu vlastitih poljoprivrednih proizvoda na OPG-ima“. Kroz njega su odobrena 382 programa u ukupnom iznosu od 57,8 milijuna kuna i to za opremanje 208 vinarija, 99 mini sirana i 38 pogona za preradu mesa, 28 pogona za preradu voća i povrća te ostale namjene.

Također, veliki je interes pokazan za natječaj iz **mjere 8. „Sufinanciranje priključenja poljoprivrednog gospodarstva na osnovnu infrastrukturu“** pri čemu je odobreno čak **89%** od ukupno pristiglih zahtjeva u iznosu od **45,5 milijuna kuna**.

Kroz ostale natječaje, između ostalog, financirani su i projekti poboljšanja turističke ponude na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (OPG); uzgoj i plesman cvijeća malih obiteljskih gospodarstava; tematski putevi koji kroz turističku ponudu povezuju poljoprivredna gospodarstva; poboljšanje akvakulture; troškovi stručnog nadzora i postupka potvrđivanja ekološke proizvodnje; sufinciran je rad udruga i obrazovanje članova udruga; informatičko opismenjavanje poljoprivrednih proizvođača; sufinciran je i rad strojnih prstenova; opremanje objekata za provedbu poljoprivredne prakse u srednjim školama; poboljšanje infrastrukture u ruralnim područjima...

U tijeku je obrada natječaja „**Osnivanje i razvoj poljoprivrednih zadruga**“ u kojem je pored sufinciranja osnivanja i razvoja poljoprivrednih zadruga uključeno i trogodišnje financiranje profesionalnog upravitelja poljoprivredne zadruge.

Priredila: Jelena Kraljević,
načelnica Odjela za LEADER i
poljoprivredno-okolišne mjeru

Razno >

InWEntov seminar u Vinkovcima

Konzultantska organizacija njemačke vlade InWEnt, nastavila je održavati seminare o LEADER-u, modelu razvoja ruralnih područja, za sudionike iz Hrvatske. Tema seminara održanog potkraj studenog u Vinkovcima bilo je upoznavanje s europskim fondovima, vještine komunikacije i uvod u izradu zajedničke strategije.

Sudionici radionica bili su predstavnici Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja RH, predstavnici lokalne i regionalne samouprave iz dva InWEntova pilot-područja implementacije Leadera kod nas (općine Tovarnik, Nijemci, Tompojevci, Lovas i

grad Ilok iz Vukovarsko srijemske županije i nekoliko općina Zagrebačke županije) te članovi Hrvatske mreže za ruralni razvoj iz udruga Slap (Osijek) i Ekoturistiko (Brdovec). Učesnici, pretežno domaći „srijemci“, iskazali su se aktivnim sudjelovanjem na radionicama pa su i pohvaljeni od voditelja, gospodina Thomasa Wehingera.

U okviru seminara, posjetili smo Lovas (Kuminu kuću-braniteljsku udrugu žena), Tovarnik (vinogradare) i grad Ilok, vinarsko domaćinstvo Stipetić, franjevački samostan i vrlo lijepi restoran na obali Dunava. Radionica je završila uspješnom prezentacijom novostečenog znanja županijskim vlastima u Vukovaru. U vrlo ugodnom druženju, uz susretljivost domaćina, stekli smo mnogo novih i korisnih saznanja na putu u Europu.

Vlasta Petrač, predsjednica, Ekoturistiko

Sastanak Savjetodavne skupine Europske komisije za ruralni razvoj, Bruxelles, 10. listopada 2008.

Pitanjima Zajedničke poljoprivredne politike i ruralnog razvoja bavi se trideset savjetodavnih skupina Europske komisije koje godišnje okupe oko dvije tisuće stručnjaka i održe više od osamdeset sastanaka. Članovi skupina su europske organizacije i mreže različitih dionika u ruralnom razvoju koje komentiraju razmatrane aspekte poljoprivredne politike / politike ruralnog razvoja temeljem uvodnih sažetih izlaganja predstavnika EK. Na taj način Komisija upoznaje aktualne ekonomske i socijalne interese na području ruralnog razvoja koje uzima u obzir, ali ih nije dužna uvažiti.

Savjetodavna skupina za ruralni razvoj (Advisory Group on Rural Development) okuplja predstavnike organizacija koje na razini Zajednice zastupaju različite interese u vezi s ruralnim razvojem – poljoprivredne proizvođače i proizvođačke zadruge, industrijske proizvođače poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, trgovce poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, radnike u poljoprivrednoj i prehrambenoj proizvodnji, potrošače, zaštitare okoliša i životinja, mreže PREPARE i ECOVAST i dr.

Višnja Jelić Mück sudjelovala je na sastanku u svojstvu promatrača u sastavu udruge PREPARE uz finansijsku potporu projekta «Održiva budućnost ruralnih područja Hrvatske».

Dnevni red je obuhvatio sljedeća pitanja:

- Konzultacije u vezi s GMO-ovima – način uključivanja nacionalnih stručnjaka
- Ruralni razvoj područja s otežanim uvjetima („less favoured areas“ – LFA) – potreba poboljšanja kriterija i uvjeta za izbor LFA-područja i sustava dodjele potpora; različitosti između sjevernih i južnih država; zastarjeli zoning kojeg hitno treba unaprijediti;
- Europska mreža za ocjenu ruralnog razvoja („European Evaluation Network for Rural Development“) – novim propisom određena je organizacijska struktura Mreže koja ima za cilj podupirati stvaranje dobre prakse i sposobnosti za ocjenu programa ruralnog razvoja do 2013. Informacija na: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/eval/network/index_en.htm.

nastavak >

→ Konferencija „Europska ruralna područja u akciji – ususret izazovima sutrašnjice“, Limassol, Cipar, 16.-17. listopada 2008. - dana je obavijest o predstojećoj konferenciji

→ Evropska mreža za ruralni razvoj – operativni kalendar do 2011.

→ Predstavljanje brošure „Politika ruralnog razvoja EU-a: ususret izazovima“ s pregledom prihvaćenih programa država članica i izdataka EAFRD-a (Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj) po osima u razdoblju 2007.-2013.

→ Programiranje ruralnog razvoja 2007.-2013. – izvještaj.

Zemlje članice izradile su i podnijele na odobrenje **94 programa**. Najveći dio članica podnosi jedinstveni nacionalni program, dio podnosi nekoliko regionalnih programa, a dio uz nacionalne priprema i dopunske sub-nacionalne programe za specifična područja poput otoka. U razdoblju 2007.-2013. za provedbu 94 programa bit će na raspolaganju ukupno

225.7 milijardi € uključujući sve javne i privatne izvore. Sufinanciranje od strane EU-a putem EAFRD-a iznosi **90.8 milijardi €** ili **61%** javnih troškova. Nacionalno sufinanciranje iznosi **57.7 milijardi €**, a udjeli pojedinih članica se bitno razlikuju. Prikaz utrošenih sredstava i postignutih učinaka po zemljama sadržan je u prethodno spomenutoj brošuri.

Predstavljamo >

ELARD - Evropska udruga za ruralni razvoj LEADER

„S više od 56% stanovnika ruralnih područja koja prekrivaju 91% teritorija 27 zemalja članica Europske unije, **ruralni razvoj** predstavlja posebno važno područje razvojne politike. Poljoprivreda i šumarstvo presudno utječe na korištenje prostora i upravljanje prirodnim resursima u ruralnim područjima EU-a i polazište su za gospodarsku diverzifikaciju u ruralnim zajednicama. **Jačanje politike ruralnog razvoja** stoga pripada općim prioritetima EU-a.“

Politika ruralnog razvoja EU 2007. - 2013, Opća uprava za poljoprivredu i ruralni razvoj, EK

A. Kratki prikaz

Europska udruga za ruralni razvoj LEADER (*European LEADER Association for Rural Development - ELARD*) osnovana je 1999., a članovi su joj nacionalne LEADER-mreže zemalja članica. Osnivači koji su formirali ELARD bile su nacionalne mreže Grčke, Irske, Italije, Portugala i Španjolske.

U programskom razdoblju 2000.-2006. gotovo 950 ruralnih područja u 15 zemalja članica provodilo je inicijativu LEADER+ otvarajući pristup razgranatoj mreži informacija i drugih resursa. Gotovo polovica tih europskih LAG-ova (lokalna akcijska grupa) već su članovi ELARD-a preko svojih nacionalnih ili regionalnih mreža te su na taj način šira javnost, privatni i dobrovoljni lokalni partneri i dionici aktivno uključeni u ruralni razvoj na razini zajednice. ELARD danas zastupa **više od 450 LAG-ova** koje provode inicijativu LEADER+ i/ili nacionalne programe ruralnog razvoja kao i druge inicijative i programe koji nisu izravno povezani s ruralnim razvojem (npr., INTERREG, EQUAL, URBAN i dr.).

Ciljevi ELARD-a su poduprijeti ruralni i regionalni razvoj u duhu LEADER-a, promicati prijenos iskustva među članovima i partnerima, umrežavati i promicati suradnju kroz međunarodne projekte. U odnosu na nove države članice, ELARD nastoji pružati vrijedne informacije i podršku novouspostavljenim ruralnim mrežama.

Uobičajeno članstvo ELARD-a čine dobrovoljne mreže LAG-ova, nacionalne ili regionalne. U zemljama članicama u kojima to još nije moguće, u članstvo se prihvataju i pojedinačni LAG-ovi.

Članovi ELARD-a su nacionalne, regionalne i lokalne udruge koje aktivno djeluju u okviru programa LEADER, a dolaze iz sljedećih država članica: Francuske, Grčke, Italije, Španjolske, Irske, Portugala, Finske, Belgije, Švedske, Ujedinjenog Kraljevstva, Češke, Latvije, i Litve. Poljskoj i Mađarskoj već je dodjeljen predpristupni status.

Prijem u članstvo što ga traže Bugarska i Cipar bit će im odobren nakon što se u tim zemljama uspostave nacionalne LEADER mreže.

Predstavljamo >

B. Ciljevi ELARD-a

- Ohrabrvati solidarnost među građanima ruralnih područja Europske unije, posebice onih koja imaju potporu programa LEADER;
- Promicati filozofiju, načela i domete programa LEADER;
- Podupirati nastojanja partnera / članova u provedbi inovativnih aktivnosti u ruralnim područjima;
- Biti forum nevladinih ruralnih skupina i organizacija koje žele razmjenjivati gledišta i iskustva o ruralnom razvoju i budućnosti ruralnih područja Hrvatske;
- Zastupati interese i potrebe članova pred europskim i nacionalnim institucijama;
- Omogućavati vezu sa sličnim mrežama i institucijama koje se bave integralnim ruralnim razvojem;
- Organizirati sastanke LAG-ova na europskoj razini;
- Ohrabrvati inicijative usmjerenе na suradnju;
- Pomagati pridruženim skupinama u pronalaženju partnera za suradnju na projektima;
- Prenositi iskustva pridruženih skupina;
- Razviti bazu podataka o provedenim inovativnim projektima kako bi ih mogli koristiti ostali partneri.

C. Organizacija i pravila

ELARD je 1999. osnovan kao neprofitna udruga (AISBL) temeljem belgijskog zakona.

U 2003., za vrijeme predsjedanja Španjolske, organizacija se preselila u Madrid i ratificirala svoj statut u skladu s odgovarajućim španjolskim zakonom. Sadašnje grčko predsjedništvo nastoji ponovo uspostaviti ELARD u Bruxellesu prema spomenutom belgijskom zakonu.

Razlikuje se aktivno i pridruženo članstvo ELARD-a. Samo aktivni članovi imaju pravo glasa. Aktivni članovi mogu biti pravne osobe osnovane u skladu s pravom i običajima zemlje u kojoj su osnovane ili neformalne strukture (mreže, udruženja i sl.) LEADER skupina.

Najviše tijelo za donošenje odluka je skupština koju čine svi aktivni i pridruženi članovi. Status promatrača može se dodijeliti organizaciji koja nije član kako bi sudjelovala kad je to potrebno.

Organizacijom upravlja upravni odbor (predsjednik, potpredsjednik, glvni tajnik i blagajnik) kojeg na dvije godine imenuje skupština. Pravni zastupnik ELARD-a je predsjednik.

U skladu sa Statutom, članovi se izmjenjuju u dvogodišnjim razdobljima predsjedanja organizacijom. Od 1999. ELARD su vodile nacionalne LEADER mreže Italije, Francuske, Španjolske i Irske. U listopadu 2007. predsjedanje je preuzeila **Grčka mreža LEADER**.

D. Ciljevi grčkog predsjednja 2007.-2009.

- Ojačati veze među postojećim članstvom;
- Povećati članstvo i uključiti nove članove, posebice LAG-ove i mreže iz novopridruženih država članica za koje je provedba LEADER-a još uvijek novo iskustvo;
- Povećati prisutnost ELARD-a u institucijama na europskoj razini nastavljanjem dosadašnjih napora usmjerenih na postizanje stalnog članstva u Savjetodavnoj grupi za ruralni razvoj (Advisory Group for Rural Development) Europske komisije;
- Postati dijelom Europske mreže za ruralni razvoj (European Network for Rural Development - ENRD) uspostavljene pravilnikom br. 1698/05 dobivanjem mjesta u Koordinacijskom odboru;
- Zajedno s drugim aktivnim mrežama i organizacijama organizirati pan-europsku konferenciju o ruralnom razvoju u Bruxellesu pod pokroviteljstvom Europske komisije / Opće uprve za poljoprivredu (DG AGRI);
- Produbiti suradnju s drugim europskim mrežama u ruralnim područjima;
- Uspostaviti i promicati stalno zastupstvo ELARD-a u Bruxellesu.

Panagiotis Patras,
predsjednik ELARD-a
u razdoblju 2007.-2009.

Više o ELARD-u: <http://www.elard.eu/>